

AKTUELLT FRÅN BANKFÖRENINGEN

Bankfokus

4

DEC
2015

Tillväxt kräver stabilitet

Paulina Dejmek Hack,
rådgivare hos EU-kommissionen

Banker och
**INNOVA-
TION**

Foto: Lars Nyman

Kära läsare,

Utmaningar för Bankföreningen

Det är mycket som händer i omvärlden och det händer snabbt. Global ekonomisk oro, nya omfattade regelverk och snabb digitalisering innebär stora utmaningar för svenska banker och för Bankföreningen.



■ Att ta det här klivet från det statliga och politiken till bankvärlden, som jag har gjort, är inte ett så stort steg som många tror. Vi vill ju alla ha ett väl fungerande och robust bank-system, som löser sina uppgifter i samhällsekonomin. Men exakt hur det ska ske - där kan det förstås finnas nyansskillnader. Mina kollegor i utländska bankföreningar är närmast avundsjuka för att vi har så starka, välkapitaliserade och välskötta banker här i Sverige, som också genererar goda vinster. Det innebär att vi har bättre förutsättningar än de flesta andra länder i Europa att finansiera investeringar och hålla igång tillväxten.

Det är framförallt tre utmaningar som jag tycker att Bankföreningen ska fokusera på under det kommande året:

Den första är att bidra till att vi får en helhetssyn på hur de finansiella marknaderna kommer att fungera med alla nya regleringar från Basel, Bryssel och Stockholm – och framför allt hur den reala ekonomin kommer att påverkas. Hur blir egentligen de sammantagna effekterna på jobb och tillväxt av alla de nya regelverken som implementeras? Jag tror tyvärr att det finns en risk för att bankerna inte längre kan fylla sina grundläggande

funktioner fullt ut, på ett bra sätt, om regelverken hamnar snett. Ytterst kan det slå mot våra strävanden för jobb och tillväxt här i Sverige.

Ett exempel är att vi måste slå vakt om användningen av interna modeller som ett fortsatt verktyg för sund kreditgivning. Sedan modellerna började användas har bankerna stärkt sin förmåga att bedöma och prissätta risker. Finansinspektionen och de svenska bankerna har ett gemensamt intresse av att interna modeller används på ett ansvarsfullt sätt. I den mån Finansinspektionen ser brister i regelverket eller tillämpningen är vi öppna för en fortsatt dialog kring dessa frågor.

Ett annat problem är att när olika regelverk väl har antagits och ska tillämpas i Sverige lämnar de många av dem utrymme för olika tolkningar. Hur ska exempelvis reglerna mot penningtvätt tolkas? En andra utmaning är därför att hjälpa medlemmarna i uttolkningen av regelverken. Det kan till exempel innebära att vi ger ut vägledning eller på annat sätt etablerar en branschpraxis.

Även bortsett från alla nya regleringar är förändringstrycket från omvärlden

påtagligt stort. Globaliseringen gör att vi är sammankopplade på ett sätt som vi inte var för 10-20 år sedan, både politiskt och ekonomiskt. Samtidigt har vi en snabb digitalisering av samhället som märks inte minst i banksektorn. Nya aktörer tillkommer, liksom nya typer av tjänster och kundbeteenden.

En tredje viktig utmaning för Bankföreningen och medlemsbankerna är att hänga med i eller till och med leda utvecklingen mot bättre banktjänster. Till exempel startade arbetet med Swish som ett projekt på Bankföreningen och nu ser vi på andra möjligheter där branschen kan samarbeta för att ligga i framkant. Närmast på vår dagordning är att analysera förutsättningarna för en kraftfull modernisering av den svenska betalinfrastrukturen.

Vi saknar alltså inte utmaningar och fler kommer säkert att tillkomma under 2016. Med önskan om en god jul och ett gott nytt år.

Hans Lindberg
vd Svenska Bankföreningen

Nyhetsbrevet ges ut av Svenska Bankföreningen.
Det publiceras på www.swedishbankers.se i pdf-format och skickas även med e-post till prenumeranter.

Svenska Bankföreningen,
Box 7603, 103 94 Stockholm
08-453 44 00
info@swedishbankers.se
www.swedishbankers.se

Ansvarig utgivare: Lena Barkman 08-453 44 48
Redaktion: Bodil Bjerre Sekund 08-453 44 09
Produktion: M Pacerek AB



Svenska **Bankföreningen**
Swedish Bankers' Association

FI offentliggör mer detaljer om enskilda banker

För att förbättra marknadens förståelse för bankernas totala kapitalstyrka ska Finansinspektionen kvartalsvis offentliggöra kapitalkraven och kapitalbasen för de största bankerna.

■ Finansinspektionen publicerar sedan 2014 kvartalsvis information om de största bankernas faktiska kapitaltäckning. Utöver information om reglerade minimikapitalkrav och buffertkapitalkrav ska FI också offentliggöra bankernas kapitalkrav enligt pelare 2.

Pelare 2-kravet är ett bankspecifikt krav som FI bestämmer utifrån sin årliga bedömning av den enskilda bankens risk- och kapitalstatus, det vill säga den samlade kapitalbedöm-

ningen. Från och med 2015 omfattas den samlade kapitalbedömningen av särskilda bedömningsmetoder för risktyperna ränterisk i bankboken, pensionsrisk och kreditrelaterad koncentrationsrisk. Kapitalkravet för var och en av dessa tre risktyper redovisas för varje bank.

Ytterligare en komponent som FI redovisar är så kallat övrigt pelare 2-krav. Detta krav innehåller sådana risktyper som ingår i den samlade

kapitalbedömningen men för vilka det inte finns någon särskild bedömningsmetod. I det redovisade pelare 2-kravet ingår också uppgifter om FI:s olika systemriskkrav.

Att på detta detaljerade sätt redovisa information om bankernas faktiska kapitalkrav och kapitalbas är något som är unikt för Sverige.

Bankföreningen stoppar beslut om riskavgift

■ Den 10 december beslutade Finansutskottet att ställa sig bakom regeringens förslag om hur EU:s krishanteringsdirektiv ska genomföras i svensk lagstiftning. Dock föreslår Finansutskottet att regeringen på nytt utreder reglerna om riskavgiften och hur de kan bli tydligare.

Bankföreningen har varit starkt kritisk till förslaget om att införa en riskavgift. En av invändningarna har varit att riskavgiften inte finns med i Krishanteringsdirektivet utan är en svensk konstruktion med uppenbara oklarheter om hur och när den kan komma att tas ut. Nu får alltså Bankföreningen medhåll av riksdagens Finansutskott.

– Vi är positiva till att Finansutskottet har tagit våra argument till sig. Vi anser

att förslaget till riskavgift är rättsosäkert, bland annat eftersom det inte finns några indikationer på avgiftens storlek eller på vilka som kan komma att omfattas, säger Bankföreningens vd Hans Lindberg.

Enligt krishanteringsdirektivet ska alla medlemsländer bland annat bygga upp en resolutionsfond som kan användas till krishantering. I Sverige ska den delvis ersätta den stabilitetsfond som bankerna redan har byggt upp. Avgiften till resolutionsfonden ska vara 6,5 miljarder kronor per år, vilket är en dubblering av avgiften. Som en del i regeringen förslag fanns också förslaget om riskavgift – en särskild avgift som ska tas ut av bankerna när resolutionsreserven nått målnivån på tre procent.

European Money Week i Sverige

■ Svenska banker deltar nästa år för första gången i det europeiska evenemanget European Money Week. Under en vecka i mars (14-18/3 2016) gör bankerna i Europa olika aktiviteter för att fokusera på kunskaper om privatekonomi bland barn och unga.

De svenska bankerna är sedan tidigare engagerade i frågor om finansiell folkbildning, dels enskilt, dels genom det nationella nätverket Gilla din ekonomi. Bankerna har också drivit frågan om undervisning om privatekonomi i skolan. Under den svenska European Money Week arrangerar Bankföreningen ett rundabordsamtal med bland andra finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund och bankernas privatekonomer. Bankerna gör också egna aktiviteter.

Bostadstillträden underlättas med ny webbportal

De ledande bolånebankerna har slutit ett avtal med UC AB om utveckling av en webbportal för hantering av informationsflöden i samband tillträden till bostäder. Via Tillträdesportalen ska kommunikationen mellan dels säljarens och köparens bank, dels bankerna och mäklarna kunna ske elektroniskt.

■ – Det förväntas rationalisera tillträdena. Bankaffärerna vid köp och försäljning av bostäder går mycket snabbare och väntetiden för kunderna kan förkortas avsevärt. För banker och mäklare blir det också tidsbesparingar och effektivare processer, säger Tomas Tetzell, chefsjurist på Bankföreningen.

I Tillträdesportalen ska dokument och information om bostaden, pantsättning, befintliga lån, köpeskilling, lösenkostnader, tillträdesdag och annat kunna läggas in. Det ska finnas olika funktioner, såsom påminnelser och listor över aktuella ärenden, som underlättar för

banker och mäklare att säkerställa att dokumentationen är komplett och att åtgärder vidtas i rätt tid.

Tillträdesportalen byggs med ett säkert kommunikationssätt som garanterar sekretess för uppgifterna och som gör att endast de bankanställda och mäklare som hanterar ett tillträde har tillgång till uppgifterna i det ärendet.

UC kommer nu i samverkan med de åtta bolånebankerna, mäklarorganisationerna och Bankföreningen att utveckla Tillträdesportalen med sikte på att den ska kunna tas i bruk

i början av år 2017. Det är öppet för andra banker och mäklare att ansluta sig till portalen.

Antalet bostadstillträden beräknas uppgå till 150 000 stycken per år. Strävan är att huvuddelen av dem inom ett par år ska gå via portalen.

Bolånebankerna är: Handelsbanken, Swedbank, Nordea, SEB, SBAB, Länsförsäkringar bank, Danske bank och Skandiabanken.

Bankinformation till nyanlända

Många flyktingar kommer nu till Sverige, vilket har medfört att trycket på olika tjänster i samhället har ökat. För bankernas del innebär det att många besöker bankkontoren för att bli kunder.

■ Bankföreningen har haft en dialog med berörda myndigheter, däribland Migrationsverket för att få klarhet i hur bankerna på bästa sätt kan underlätta för de nyanlända i sin kontakt med banken.

– Ett problem som vi noterat är att få fram den information som bankerna behöver från den som vill bli bankkund. Bankföreningen har därför tagit

fram ett faktablad som kortfattat anger vad banken behöver få veta för att till exempel kunna öppna ett konto, säger Åsa Arffman, jurist på Bankföreningen.

Faktabladet finns på 19 språk och finns att ladda ner från Bankföreningens hemsida: swedishbankers.se.

Bankföreningen verkar också för att bankerna ska få delta i den samverkan



på lokal nivå som sker ute i landet. Redan i dag finns en samverkan mellan stat och kommun på nyöppnade mötesplatser runt om i landet, där nyanlända ska få information och hjälp för att lättare komma in i samhället.

– Vi arbetar nu för att även bankerna på orten ska kunna delta vid dessa möten, där det också ska finnas tolkhjälp, säger Åsa Arffman.

Reglering och digitalisering i fokus

I början av november avhölls det årliga Bankmötet då Bankföreningen bjuder in branschen. I år var temat reglering och digitalisering.

■ Bland det som påverkar bankerna allra mest idag är alla regleringar i spåren av finanskrisen. Trösklarna för att bedriva bankverksamhet blir allt högre och många banker i Europa väljer att krympa verksamheten. Samtidigt kämpar många länder med att åter få igång tillväxten och företagen behöver tillgång till finansiering. Paulina Dejmek Hack, rådgivare till EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker, talade om hur EU-kommissionen försöker balansera mellan dessa två poler.

Några av ämnena som också diskuterades på Bankmötet var finansiell stabilitet och nya regelverk. Den överhettade bostadsmarknaden i Sverige och de allt mer skuldsatta hushållen är något som

alla i branschen följer noggrant. Finansmarknadsminister Per Bolund flaggade återigen för möjligheten att se över ränteavdragen, men att om de ska avskaffas så måste det ske successivt och under kontrollerade former. Bostadsfrågan lyftes också fram av förste vice Riksbankschefen Kerstin af Jochnick som påtalade frågan avhandlas regelbundet i stabilitetsrådet där Riksbanken, Finansinspektionen och Riksgälden ingår. Hon sa att det finns en bred samsyn i Sverige om att hushållens höga skuldsättning innebär en risk.

Bankmötets första del avslutades med en paneldebatt där Handelsbankens vd Frank Vang-Jensen, Nordeas

nyttillträdde vd Casper von Koskull och riksgäldsdirektören Hans Lindblad bland annat diskuterade om vilken roll staten respektive bankerna har för den finansiella stabiliteten och långsiktig ekonomisk tillväxt.

Bankmötets andra del handlade om framtidens banktjänster där huvudtalare var Jerry Norton, strategichef på det internationella IT-tjänsteföretaget CGI. Den teknologiska utvecklingen gör det möjligt för fler aktörer att ge sig in på traditionell bankmark. Hur det påverkar bankerna var kärnan i hans anförande.

Reglering och digitalisering



Finansmarknadsminister Per Bolund



Bankföreningens vd Hans Lindberg inledde årets Bankmöte.



Casper von Koskull, vd Nordea svarar på frågor från media.



”

– Vi kommer inte att få en hållbar tillväxt utan
finansiell stabilitet.

Paulina Dejmek Hack, ekonomisk rådgivare
till EU:s president Jean-Claude Juncker

Så kan bankerna bidra till Europas tillväxt

EU-kommissionen har lanserat en investeringsplan och åtgärder för en europeisk Kapitalmarknadsunion för att underlätta för gränsöverskridande kapitalrörelser och investeringar. Nu fortsätter arbetet med att utvärdera de regelverk och institutioner som skapats. Det övergripande målet är att Europa ska få fart på sin tillväxt och skapa nya jobb. Här har bankerna en viktig roll att spela.

■ To do-listan är lång för de tjänstemän och experter i Bryssel som arbetar för att finanssektorn ska fungera bra med vettiga regler och tillräcklig tillsyn.

– Det är en ständig strävan att hitta balans mellan att uppnå och bibehålla finansiell stabilitet utan att minska finanssektorns möjligheter att finansiera företagen och realekonomin, säger Paulina Dejmek Hack som är EU-presidenten Jean-Claude Junckers ekonomiska rådgivare sedan ett år tillbaka.

Dessförinnan jobbade hon med den franske EU-kommissionären Michel Barnier under fem år, som var ansvarig för den inre marknaden och finansregleringen. En stor del av arbetet under de åren bestod i att få på plats ett nytt regelverk för finanssektorn efter finanskrisen.

– Vi har idag de grundläggande elementen av en Bankunion: centraliserad tillsynsmyndighet och resolutionsmyndighet för krishantering för bankerna i euroområdet. I tillägg har

kommissionen den 24 november lagt fram ett förslag för ett europeiskt insättningsgarantisystem. Det hade få trott vara möjligt så sent som för fem år sedan, säger Paulina Dejmek Hack som är den första svenska tjänsteman som suttit i en ordförandes kabinett. I sin nya roll arbetar hon nära EU-kommissionens vicepresident Jyrki Katainen (före detta finsk statsminister) som har ansvar för sysselsättning, tillväxt och konkurrenskraftsfrågor. Paulina Dejmek Hack, liksom övriga medarbetare i ordförandes kabinett,

Paulina Dejmek Hack

Roll

Ekonomisk rådgivare till EU:s president Jean-Claude Juncker. Ansvar för relationerna med EIB, EBRD och internationella finansiella institutioner.

Karriär

EFTA, EU-kommissionen sedan 2004. När Sverige hade ordförandeskapet arbetade hon på Sveriges representationskontor. Under åren 2010-2014 Deputy Head, hos Michel Barnier.

Utbildning

Jurist med en Masters Degree från Lunds universitet och en PhD från universitetet i Heidelberg, Tyskland.

företräder den Europeiska Unionens allmänintresse. Efter 14 års arbete i internationell miljö ser Paulina Dejmek Hack, som själv har både tjeckiskt och svenskt medborgarskap, det som självklart att hon och andra kolleger ska se till helheten och inte låta sig påverkas av tryck från sina ursprungsländer.

– Sedan ett år tillbaka har vi en tydlig lista med president Junckers tio prioriteringar, vilka styr kommissionens arbete. Vi försöker verkligen leverera vår föresats att vara ”big on big things but small on small things”. EU-arbetet ska fokusera på de stora frågorna där medlemsstaterna måste arbeta tillsammans. Ett talande exempel är självfallet flyktingfrågan. Många regler på detaljnivå kan och bör dock skötas av medlemsstaterna själva, säger Paulina Dejmek Hack.

– Det är ett spännande arbete och vi har åstadkommit en hel del under den här kommissionens första år när det gäller att leverera de prioriteter vi har satt för oss själva: Investeringsplanen förstås, men även Energiunionen, arbetet för en välfungerande inre marknad för digitala tjänster, en ny strategi för den inre marknaden, kapitalmarknadsunionen. Fast självfallet finns det mycket kvar att göra.

– Vi är måna om att ha en god och löpande dialog med representanter för olika intressegrupper för att få insikt i hur regelverken fungerar i praktiken. Bankföreningen, för att nämna ett exempel, är aktiv i Bryssel, så vi har redan en bra dialog. Att ha en dialog betyder inte att en viss sektor alltid får sin vilja igenom, men det är viktigt för kommissionen att förstå de olika ståndpunkter som presenteras och ha ett så bra beslutsunderlag som möjligt, innan beslut fattas eller lagstiftningsförslag läggs fram.

I en framtida kapitalmarknadsunion, som är en av den nuvarande kommissionens prioriterade projekt ska resursallokeringen på EU:s kapitalmarknader bli effektivare och företag ska få nya och ökade finansieringsmöjligheter. Detta innebär inte att bankerna ska minska i betydelse, men att bankfinansiering ska kunna kompletteras med bland annat välfungerande marknader för riskkapital och goda möjligheter till börsnoteringar för mindre och mellanstora företag. Ökad konkurrenskraft, tillväxt och nya jobb är prioriterade mål. För kommissionen handlar det om att arbeta mot dessa mål utan att äventyra den finansiella stabiliteten. Kapitalmarknadsunionen är ett projekt för de 28 medlemsländerna, inte bara för de 19 medlemmar som har euron som valuta.

– Det är en balansgång. Vi strävar efter att ta tillvara alla medlemsstaters intressen så att den inre marknaden fungerar även för dem som inte är med i eurosamarbetet. Därför är det viktigt med gemensamma regler för finanssektorn, en single rule book. Bankunionen betyder inte att de regler som tillämpas i euroområdet är annorlunda. Däremot finns det en mer centraliserad och enhetlig tillsyn och krishantering, genom att det inte längre är nationella myndigheter som har huvudansvaret för de här frågorna. Detta är nödvändigt för en välfungerande valutaunion.

Finns det någon långsiktig plan för harmoniseringen och strukturomvandlingen på bankområdet?

– Bankerna ser olika ut i olika delar av Europa, vilket beror på både historiska, kulturella och strukturella skäl. Det har EU-kommissionen ingen anledning att ha synpunkter på, säger Paulina Dejmek Hack. Däremot är det viktigt att kunna enas om spelreglerna så att verksamheten bedrivs på ett mark-

nadsmässigt och sunt sätt på en marknad där konkurrensen fungerar och konsumenter och investerare har tillgång till väsentlig information och ett gott skydd.

Bankerna och tillväxten

Europas banker spelar en viktig roll för att skapa ett gynnsamt företagsklimat. Man kan diskutera om finanskrisen ledde till minskad efterfrågan från företag vad gäller bankkredit eller om bankerna drog in på sin utlåningsverksamhet på grund av ökade kapitalkrav. Vad som är tydligt är att kapitalkraven var otillräckliga före krisen och att situationen för företagen varierar mellan EU-länderna.

– Just nu analyserar vi konsekvenserna av de strängare kapitaltäckningskraven på bankerna och i vilken mån det kan ha påverkat kreditgivningen till mindre företag, säger Paulina Dejmek Hack.

Bankerna spelar en viktig roll för företagens finansiering. Två tredjedelar av företagens finansiering kommer via bankkredit i Europa, en tredjedel via andra källor. I USA är det tvärtom.

– Europas företag förlitar sig fortfarande i stor utsträckning på sina banker vad avser finansiering. Därför är det i Europa så viktigt att se till att banker och andra finansföretag har möjlighet att tillföra de resurser som behövs, säger Paulina Dejmek Hack som inte har tappat sin entusiasm för EU-projektet, även om hon medger att den växande skepsisen mot EU bekymrar henne. Hon pratar snabbt och intensivt om sitt arbete, på skånska, trots att det var många år sen Paulina Dejmek Hack lämnade studierna i Lund för att arbeta internationellt.

När Paulina Dejmek Hack får frågan om vilka hennes bästa

karriärtips kan tänkas vara, så ler hon lite. Antalet ansökningar till jobb i kommissionen från svenskar är lågt. I dag är det inte de svenska toppstudenternas förstahandsval att åka till Bryssel, utan de vill till exempel ofta hellre bli entreprenörer på hemmaplan.

Den tråkiga trenden för en EU-förespråkare är att politikerföraktet ökar och att medborgarna har ett lågt förtroende för EU:s institutioner i allmänhet. Det är allvarligt, påpekar Junckers rådgivare. Därför arbetar kommissionen också aktivt för att förbättra kunskapen om EU. Det handlar om att öka transparensen och kommunicera fördelarna med Europa-projektet i en tid när utmaningarna, både de ekonomiska och politiska, är stora i EU:s medlemsländer var för sig, men även för EU som helhet.

Problemet är, enligt Paulina Dejmek Hacks mening, att många av EU:s fördelar numera tas för givna. Och själva grundtanken med EU-samarbetet, som handlade om fred, samarbete och solidaritet, nämns inte ens längre i dagens debatt.

– Jag skulle vilja uppmana dagens studenter att överväga möjligheten att jobba för institutionerna i Bryssel. Inte minst om de är intresserade av finansmarknadspolitik. Det finns stora möjligheter att redan som junior tjänsteman få vara med och påverka i viktiga frågor. Dessutom erbjuder kommissionen unika möjligheter att arbeta med kolleger från en mångfald av olika kulturer, på flera olika språk, avslutar Paulina Dejmek Hack.

Text: Ellen Karlberg



Foto: Lars Nyman

Junckers investeringsplan

EU-kommissionens plan för att öka investeringar, tillväxt och sysselsättning i EU.

- en fond med pengar till investeringar
- identifiering av projekt att satsa på
- en förenkling av lagar och regler för företag.

En del av investeringsplanen är Europeiska fonden för strategiska investeringar (EFSI). EU-kommissionen bidrar med 16 miljarder euro och Europeiska investeringsbanken (EIB) med fem miljarder euro. EU-kommissionen hoppas därutöver att privata investerare vill bidra.

Kommissionen, EIB och medlemsländerna tillsammans ska arbeta fram en lista över planerade projekt som är viktiga för EU. Kommissionen vill satsa på områden som energi, infrastruktur, bredband, och investeringar i små och medelstora företag. ”75 procent av pengarna väntas gå till infrastruktur, 25 procent till mindre företag”, säger Paulina Dejmek Hack.

Den tredje delen går ut på att förenkla lagar och regler för företag och minska företagets kostnader för administration.

Medlemsländerna måste inte betala mer pengar till EU och investeringsplanen, men de kommer att uppmuntras att satsa pengar frivilligt.

Ministerrådet och Europaparlamentet beslutade i juni 2015

Hushållens skuldsättning – en ständig utmaning

Några av ämnena som diskuterades på Bankmötet var finansiell stabilitet och nya regelverk. Den överhettade bostadsmarknaden i Sverige och de allt mer skuldsatta hushållen är något som alla i branschen följer noggrant.

■ Finansmarknadsministern Per Bolund flaggade återigen för möjligheten att se över ränteavdragen, men att om de ska avskaffas så måste det ske successivt och under kontrollerade former.

Kerstin af Jochnick från Riksbanken lyfte också fram bostadsfrågan som påverkar många aktörer. Frågan avhandlas regelbundet i stabilitetsrådet där Riksbanken, Finansdepartementet, Finansinspektionen och Riksgälden ingår.

– Det finns en bred samsyn i Sverige om att hushållens höga skuldsättning innebär en risk, konstaterade Kerstin af Jochnick.

Sverige är beroende av att omvärlden hyser förtroende för hur frågan hanteras. Både IMF och OECD ser de skuldsatta hushållen på den svenska bostadsmarknaden som en riskfaktor. Enligt vice riksbankschefen är det viktigt att besvara de utländska bedömarens frågor och ta deras oro på allvar, agera och ”att göra det med skyndsamhet”.

Kundernas amorteringsvilja är god numera, mycket tack vare bankernas arbete, och det nya amorteringskravet är välkommet. Detta till trots kommer inte skuldkvoten att påverkas särskilt mycket på kort sikt. För att den kurvan ska bli mer flack krävs fler

åtgärder, enligt Kerstin af Jochnick, till exempel en utfasning av ränteavdragen. Ännu en möjlig åtgärd vore att införa ett skuldkvotstak. Det innebär en modell där hushållets lån ställs i förhållande till den disponibla inkomsten.

– Den metoden har fungerat bra i andra länder, men det är inte helt enkelt att använda en sådan modell i Sverige, sa Kerstin af Jochnick. Skuldkvoten är redan hög för många hushåll och behovet av nya bostäder är samtidigt skriande. Fler bostäder och

ökad rörlighet vore en injektion för arbetsmarknadens funktionsätt och tillväxten framöver.

– Vi får just nu många nyanlända till Sverige och för att få in dem i arbetslivet måste de bo någonstans, konstaterade Kerstin af Jochnick, som fick försvara Riksbankens expansiva penningpolitik som hon anser ha bidragit till tillväxten.

Riksbankens styrränta låg för dagen vid anförandet på -0,35 procent.



Handelsbankens vd Frank Vang-Jensen, Casper von Koskull, vd Nordea och riksgäldsdirektör Hans Lindblad deltog i paneldebatten.

myndigheten är också orolig för vad som händer vid en framtida normalisering av ränteläget.

– Jag vet inte när den kommer, men att vi skulle ha de här räntenivåerna för evigt är inte realistiskt. Det vore naivt att tro att det inte skulle få en stor effekt om kanske fem procent extra av hushållens disponibla inkomster ska användas till räntebetalningar istället för till fri konsumtion, sa Hans Lindblad som vill se att hushållen sparar och skaffar sig en buffert. Riksgälden hanterar krishanteringsdirektivet och är den myndighet som får hantera banker i kris från och med nästa år.

Då försvinner den implicita garanti som funnits tidigare helt och hållet, sa Hans Lindblad. Det blir inte längre skattebetalarna som står för risken utan det nya är att bankens aktieägare och långivare är de som förlorar pengar. En mindre bank tillåts gå omkull, men ifall det är en systemviktig bank som blir konkursmässig kan den nya krishanteringsmyndigheten ta över banken för att genomföra en resolution eller rekonstruktion. Bankernas skulder skrivs ner till dess att balansräkningen går ihop.

– Det är absolut rätt att det inte är skattebetalarna som ska betala notan. Vi får ett system som är robust, sa Casper von Koskull.



Foto: Lars Nyman

Bostads- och skuldsättningsfrågan kommer att vara fortsatt viktig.

En diskussionspanel, som bestod av Handelsbankens vd Frank Vang-Jensen, Nordeas vd Casper von Koskull och Riksgäldens direktör Hans Lindblad, tog plats på scenen för att följa upp det som sagts tillsammans med moderatorn Willy Silberstein.

Bankcheferna kände sig inte oroliga över sina skuldsatta kunder.

– Nej, vi är inte oroliga men vi förstår att det kan få en effekt på realekonomin,

sa Frank Vang-Jensen, som i första hand lyfte fram risken med icke risk-känsliga och restriktiva regelverk som kan komma att påverka kundernas beteenden menligt, så att det slår mot tillväxten.

Skulder och risker är en förutsättning för att banksystemet, som kan sägas vara blodomloppet i det finansiella systemet, ska fungera, bekräftade Riksgäldsdirektören Hans Lindblad som påminde om att statens finanser är i god ordning. Riksgälden kan alltjämt låna billigt eftersom omvärldens förtroende för Sverige är högt jämfört med de flesta andra länder i Europa, men



Vilka frågor är viktigast för den finansiella sektorn just nu?



Ulf Ejelöv,
regionchef norra regionen
Swedbank

– Den tsunami av regelverk som vi uppskattar för att det är bra för kunden, men som har ett väl pressat tidschema, upplever jag är det som påverkar vår vardag tillsammans med kunderna allra mest.

– Jag tror att de nya regelverken däribland MiFID II kommer att utmana vår nuvarande distributionslogik och att vi

kommande år får överväga vår affärsmodell. MiFID II, som träder i kraft i januari 2017, reglerar all typ av handel och förmedling av sparprodukter såsom fonder, aktieindexobligationer.

Jerry
Norton

Roll

vice president och strategichef i UK Financial Services på det internationella IT-tjänsteföretaget CGI. CGI köpte upp Logica 2012, som 2006 köpte svenska WM-data.

Bakgrund:

30 år på Logica/CGI, har hela tiden arbetat med betallosningar för banker

Bor:

i 150-årigt hus med trädgård i Londonförorten Islington. Även född i London.

Familj:

två söner, varav en hemmaboende

Intressen:

segling och skidåkning

Kär katt:

Megan, som var försvunnen i två år, och sedan kom hem igen, mager och med en bit borta ur örat

”Kombinationen förtroende och innovation är oslagbar”

Jerry Norton, brittisk strategichef i det globala IT-tjänsteföretaget CGI, höll ett uppskattat anförande på Bankmötet med rubriken ’The Payments revolution: Who stands to gain?’. Lyssnarna fick svaret: bankerna, om de kämpar på alla fronter.

■ För tio år sedan var det ingen som talade om betal-tjänster, det ansågs inte spännande. Idag går det knappt att öppna en finanstidning utan att det står om nya aktörer som ger sig in på betalmarknaden, nya tjänster och nytt kapital till så kallade fintech-företag. Bankerna utmanas varje dag.

– Konkurrenten är bra för bankerna, säger Jerry Norton när han nästa dag möter Bankfokus för att prata om vad skiftet i teknologi och kundbeteende betyder för bankerna i ett bredare perspektiv. Den får bankerna att vara innovativa och introducera nya tjänster åt sina kunder. Banker har inte varit tillräckligt innovativa senaste decenniet.

Historiskt har dock bankerna varit duktiga på teknologi.

– Det var banker som uppfann uttagsautomaten och skapade kortet. Så banker kan mycket väl vara bäst på till exempel mobila banktjänster också. Det är bara frågan om att se till att banken fokuserar på rätt saker.

Vägen dit går genom att bankerna gör sig av med sin tunga börda av gammal IT som de har byggt upp genom åren. Banker har traditionellt velat göra egna IT-lösningar som passat deras sätt att arbeta, men det är alldeles för dyrt, anser Jerry Norton. De nya IT-lösningarna ska bestå av billig standardmjukvara.

– Flygbolag bygger inte sina egna flygplan. Det är med servicen de differentierar sig. Banker ska lägga pengar på det som betyder något, nämligen kundupplevelsen.

Kundupplevelsen, customer experience, är något av Jerry Nortons mantra. Inte bara hans, begreppet kommer omedelbart upp när man läser texter om banker och teknologisk utveckling. Det närliggande begreppet user experience har till och med en egen förkortning, UX.

Som av en händelse är det också just kundupplevelsen som de aktörer som håller på att ta sig in på traditionella bankområden är bra på. Apple, Google, Paypal är några av de mest kända. Klarna är ett svenskt exempel. De finns där kunderna är, vid rätt tillfälle med användarvänliga tjänster.

Enligt Jerry Norton har bankernas styrkor traditionellt varit tre: förtroende, bekvämlighet för kunden samt säkerhet. Det som händer nu är att nya



Foto: Lars Nyman

aktörer som är bra på bekvämlighet kommer in och tar plats mellan kunden och banken, inte minst när det handlar om betaltjänster. Banken förlorar då den så viktiga kundkontakten och blir bara en leverantör eller producent bakom kulisserna. Det är nämligen fortfarande banken som står för själva flyttandet av pengarna, det kan inte de nya aktörerna göra.

– Jag tror absolut inte att Apple och Google vill bli banker. Det är det alltför krångligt att vara, med alla regler och krav på kapital. Nej, de vill bara ha kundrelationen.

Med kundrelationen följer ofta kundens förtroende och möjligheten att sälja andra tjänster. Fenomenet då en tredje part har ett gränssnitt mot banken och på så vis kan initiera en betalning regleras nu i EU:s

nya betaltjänstdirektiv. Jerry Norton tycker att bankerna borde se till att själva agera tredjepartsaktörer eller åtminstone knyta avtal med dem. Teknologins utveckling bidrar också allt mer till att utmana bankernas ställning. Jerry Norton nämner blockchaintekniken, vars decentraliserade kontrollfunktioner i vissa fall kan göra bankernas roll överflödigt.

Det finns dock enligt Jerry Norton ingen anledning till att bankerna inte kan vara lika bra på sådant som de nya aktörerna kan: skapa moderna, lättanvända tjänster, söka upp kunderna där de finns. Förutom att själva agera tredjepartsaktörer och hålla sig framme där kunden finns på nätet och vill betala, nämner han flera exempel på vad som redan finns eller vad som skulle kunna finnas: skicka

pengar till mobilnumret (Swish, brittiska Pingit och PayM), ”spellistor” som på Spotify, där man kan följa andra människors favoritplaceringar, att bankerna hjälper till med crowdfunding.

Bara fantasin sätter gränser. Med den nya teknologin kommer banken på ett visst sätt närmare sina kunder.

– Mobilen har folk med sig överallt, alltid, mer än till och med plånboken eller nycklarna hem. Den ligger vid sängkanten! Finns bankens app där är det otroligt kraftfullt.

Banken får också möjlighet att vara mer lyhörd för sina kunder. En del banker i Storbritannien har skapat interaktiva blanketter, som

”

– Apple och Google vill inte bli banker, det är allt för krångligt. De vill bara ha kundrelationen

Läs mer på nästa sida

signalerar om en kund har fastnat när hon eller han ska fylla i exempelvis en bolåneansökan på nätet. Kunden kan då trycka på en knapp i blanketten, så ringer Kundtjänst upp.

– Kundtjänst är inte längre något som kunden ringer, Kundtjänst är involverad redan i själva transaktionen!

Uppskattar kunderna att banken kommer så nära?

– Inte alla förstås, men egentligen är det inte så stor skillnad på hur det var för 40 år sedan när man gick till banken och träffade en banktjänsteman öga mot öga: ”Hej Jerry, hur mår du? Hur är det med barnen? Ska jag hjälpa dig med blanketten?”. Det går tillbaka till det gammaldags sättet att bedriva bank, fast det görs på elektronisk väg nu. Det är de senaste 30 åren som har varit ett misstag.

Jerry Norton har i ett annat sammanhang sagt att trenden går mot mer kontobaserade betalningar i stället för kortbaserade betalningar. Kort är dock utan tvekan det dominerande sättet att betala idag. Kommer det verkligen att ändras?

– Jag tror absolut det. Kort är visserligen lätt för konsumenten, det går att använda överallt i hela världen. Men bakom kulisserna är det en väldigt komplex produkt. Kom ihåg att sättet som korten fungerar på idag designades på 1950-talet.

För handlarna är det inte en särskilt attraktiv produkt utan förknippad med kostnader, risker och hantering. Realtidsbetalningarna som kommer nu gör konto-till-kontobetalningar billigare, effektivare och de är en bättre konsumentprodukt. På sikt tror jag det tar över dagens kortsystem.

En stor fördel för bankerna med det scenariot är att de äger realtidsplattformarna, inte Visa och Mastercard.

– Den svenska plattformen Betalningar i Realtid är en fenomenal produkt. Det är innovation! Bankerna har inte utnyttjat dess fulla potential ännu. Swish är bara en användning, den borde användas till mycket mer.

Det finns inget som hindrar att realtidsplattformarna används för kort – förutsatt att det är bankernas egna kort, påpekar Jerry Norton.

Än så länge är det bara Sverige, Storbritannien och några få andra länder i världen som har realtidsplattformar, men eurozonen, USA och Kanada är i startgroparna och kan få sina egna inom 2-3 år. Det dröjer dock innan man kan göra betalningar lika gränsöverskridande som med Visa och Mastercard.

– Det man behöver göra är att skapa gemensamma regler, till exempel hur stora transaktioner får vara och vad som händer om något går fel. Ett exempel: med Swish kan man betala upp till 150 000 kronor, medan den brittiska motsvarigheten PayM bara tillåter belopp mindre än 20 pund. Låt oss säga att vi kan skicka realtidsbetalningar mellan Storbritannien, Sverige och eurozonen om 4 år.

Så, 10 000-kronorsfrågan: kan bankerna fortsätta att ha huvudrollen på framtidens (bank)marknad?

– Ni har fortfarande största förtroendet. Inte ens 18-åringar vill anförtra sådana som Google och Apple alla sina pengar. I kombination med nya innovativa tjänster är det oslagbart. Men det är bråttom, ni måste öka takten när det gäller innovation.



Vilka frågor är viktigast för den finansiella sektorn just nu?



Ulrica Stolt Kirkegaard,
vd Stadshypotek

– Som vd för ett hypoteksinstitut vore det enkelt att hänvisa till den pågående diskussionen om svenska hushålls skuldsättning. Men frågan hantaras på olika sätt. Istället tror jag att den viktigaste frågan för oss, en bank med stor kundbas och stort förtroende från dessa kunder, är hur vi anammar nya regelverk utan att det får negativ inverkan på det erbjudande vi har till kund. Regelverksivern får inte döda orken och investeringsviljan för att ständigt utveckla och förbättra kunderbjudandet.



Per Holmgren,
advokat på Finansbolagens förening

– Den viktigaste frågan är att hantera ketchupeffekten som uppstått till följd av de senaste årens regleringsiver. Det påverkar arbetet varje dag för alla i branschen. De krav som uppställs är inte riskdifferentierade i egentlig mening, utan samma krav ställs närmast oberoende av storlek eller inriktning. Enhetliga krav slår väldigt olika eftersom de inte tar hänsyn till att riskerna faktiskt inte är desamma. En skadlig effekt är att mer riskfylld verksamhet premieras samtidigt som skalfördelar förstärks och konkurrensen hämmas.

Realtidsplattformar

Finns Sverige (Betalingar i Realtid, BiR), i Storbritannien (Faster Payments), i Danmark, i Polen och är på gång i Europa, USA och Canada. Bankföreningen deltar i arbetet med att ta fram en realtidsplattform för eurobetalningar, Instant Payments.

I Sverige är det än så länge bara bankernas mobila betaltjänst Swish som använder BiR, men fler tjänster kan komma att kopplas på.

Blockchain

Blockchain är en teknik som ursprungligen tagits fram för den virtuella valutan bitcoin, men den väntas kunna användas även för annat, såsom handel i vanliga valutor och aktier. Blockchain kan ses som en decentraliserad huvudbok där alla aktörer är med och verifierar samtliga transaktioner, då alla datorer i systemet

övervakar varandra. Fördelen med det är att det då inte krävs någon mellanpart för att verifiera transaktionerna, vilket gör att det går snabbare och blir billigare. Ett 20-tal banker i världen, däribland Goldman Sachs, JP Morgan och svenska SEB, har gått samman för att utforska hur tekniken kan användas.

Tredjepartsaktör

TPP, third party payment service provider, betaltjänstleverantör som har ett datagränssnitt mot banken

Betaltjänstdirektivet PSD II

Har nyligen antagits. Reglerar vad en så kallad tredjepartsaktör som lägger sig mellan banken och kunden får respektive måste göra. Å ena sidan krävs att tredjepartsaktörerna blir auktoriserade som

betalningsinstitut för att få utöva verksamhet och samtidigt sätts under tillsyn av tillsynsmyndighet som Finansinspektionen. Å andra sidan öppnar direktivet fler möjligheter för tredjepartsaktörerna i och med att de får tillgång till en kunds bankkonto och genomföra betalningar från det.

PSP

Betaltjänstleverantör, payment service provider. Kan vara banker, kreditmarknadsföretag, institut för elektroniska pengar eller betalningsinstitut

AS PSP

Kontoförande betaltjänstinstitut, account servicing PSP, oftast en bank



Beth Friberg,
styrelseordförande i FOREX Bank

– En aktuell fråga är eventuell bankskatt. Alla inköp, material eller tjänster, är momspliktiga men det är inte själva bankverksamheten. Så genom åren har mycket momsbelagts som inte har kunnat jämkas med motsvarande momsintäkter. Kan det bli ytterligare en ofördelaktig pålaga som slår hårt mot mindre verksamheter?

– Det blir också spännande att se vad Finansinspektionens nya generaldirektör Erik Thedéens förhållningssätt kommer att vara. Kommer han närma sig den norska motsvarigheten, det vill säga vara lite mer av rådgivande instans och bjuda

in till öppen dialog? Kan vi erbjuda FI att anta visionen ”Det ska vara lätt att göra rätt”?

– Kommer myndigheterna acceptera redovisning som är proportionerlig för verksamheten? Idag är redovisningen generisk, oavsett inriktning på verksamhet och det tar onödigt kraft ur nischade mindre aktörer.

– Och, kontantfrågan: personer som inte kan, eller vill, helt anpassa sig till mobila och andra digitala betalningsmetoder och föredrar kontanter, måste få välja själva, utan att misstänkliggöras.

Michael Wolf, vd på Swedbank, och Cecilia Skingsley, vice riksbankschef på Riksbanken, var inbjudna till Bankmötet för att delta i paneldebatten hur finansmarknaden påverkas av teknikutveckling och ändrat kundbeteende. Teknikutveckling är dock inget nytt, påpekar Michael Wolf i pausen.

”Vi har inte sett slutet på teknikskiftet”



Foto: Gisela Pacerek

Michael Wolf vd på Swedbank

■ – Betalningsområdet har ju varit under förändring de senaste 20 åren. På 80-talet hade vi float (red: innebar att de flesta betalningar tog 2-3 dagar från betalare till mottagare) och idag kan du swisha utan att betala ett enda öre i avgift. Det är teknologin och därmed kostnaderna som har möjliggjort den här förändringen.

Marginalerna är dock små på betalningsområdet, vilket nog kommer att innebära mindre konkurrens, tror han. Det är också snarare tjänsterna runt omkring själva betalningen som blivit attraktivt för nya konkurrenter.

– Mycket av det som har drivits fram handlar om att facilitera konsumtion och handel. Allt från att kortindustrin har växt sig stark till utvecklingen av e-commerce med PSP-lösningar där fakturan revitaliseras. Så det är en konstant utveckling som följer konsumentbeteendet.

En PSP, Payment Service Provider, är ett betaltjänstinstitut. Det kan vara en bank eller ett annat företag som lägger sig mellan kunden och banken för att initiera en betalning. Betalningen kan initieras antingen via ett direkt gränssnitt mot bankerna eller genom att skicka hem en faktura till kunden. Trustly, Citadel och Klarna är exempel på sådana företag.

Vi har inte heller sett slutet på teknikskiftet, påpekar Michael Wolf. Snart kommer 5G som ger större kapacitet i nätet samtidigt som det blir allt vanligare att outsourca datahanteringen till moln vilket sänker IT-kostnaderna.

– Möjligtvis är blockchain också någonting som kan spela en roll i framtiden, som är svårt att begripa idag.

Blockchain är en teknik som ursprungligen tagits fram för den virtuella valutan bitcoin, men den väntas kunna användas även för annat, som handel i vanliga valutor och aktier.

Kommer bankerna att vara bäst på banktjänster framöver?

– Om vi lyssnar på kunden och förstår att tillfredsställa deras behov. I betalningsområdet skulle jag säga att Sverige är världsledande. Svenska banker ligger extremt långt framme med att använda den teknologi som finns tillhanda. Men det är också de svenska konsumenternas förtjänst, hävdar Michael Wolf, med den utbredda vilja som finns att använda teknologin för att förenkla sin vardag.

Ska vi vara rädda för aktörer som Google?

– Inte på betalningsområdet i sig. Men de kommer in med lösningar inom andra områden som kan göra det intressant för kunden att använda deras betalningslösning. Men den svenska betalningslösningen över lag är väldigt konkurrenskraftig, så här får Google och andra svårt att pressa priserna.

Ser Riksbanken någon utmaning i den snabba teknikutvecklingen?

■ – Den tekniska utvecklingen för väldigt många möjligheter med sig, men vi som är ansvariga för den finansiella stabiliteten i samhället, behöver fundera kontinuerligt på vad strukturomvandlingen betyder för vårt uppdrag. Det är utmaningen, att i en föränderlig värld med nya aktörer, och gamla aktörer som interagerar på nya sätt, förstå utvecklingen för att kunna sköta vårt uppdrag på bästa sätt, säger Cecilia Skingsley, vice riksbankschef.

– Vi går från en värld där det framför allt är några stora banker som är relativt lätt att övervaka, mot en mer fragmentiserad finansindustri, där andra typer av aktörer som inte är banker kommer in och jobbar mot eller inom banker. Det är en ny typ av landskap. I vår stabilitetsrapport som vi gör två gånger om året har vi tidigare lagt mycket fokus på bankkoncernerna.

Det är möjligt att de behöver se annorlunda ut om ett par år, därför att det också är andra aktörer än banker som är aktiva inom olika typer av betalningstjänster.

Jerry Norton sa i sitt anförande på Bankmötet att allt mer av betalningarna går utanför banksystemet, uppskattningsvis 10 procent i nuläget, och enligt Cecilia Skingsley är det just sådant som Riksbanken också behöver bevaka.

– Men man ska komma ihåg att en del av det här kan uppfattas som att



Cecilia Skingsley, vice riksbankschef

Foto: Lars Nyman

det är utanför banksystemet, men när man väl tittar på tjänsterna så är de ändå beroende av banksystemet, till exempel Apple Pay.

Det är inte bara nya aktörer som bidrar till omvandlingen, bankerna erbjuder också nya tjänster, som Swish där betalningarna går i realtid.

Vad tycker du som Swish?

– Jag använder den själv. Det är ett bra exempel på produktutveckling som jag tror var väldigt välkommet.

Kommer vi att få se mer av realtidsbetalningar?

– Det är upp till bankerna, men trenden är i den riktningen. I dagsläget finns en beloppsgräns på 150 000 i Swish, som kommer sig av restriktioner för realtidsbetalningar som Riksbanken har satt.

Hur blir det med sådana restriktioner?

– Det är inget jag vill utveckla idag.

Det är tillbaka till den första frågan om utmaningar med strukturomvandlingen. Det är en sådan sak som man i så fall får fundera över.

● ● ● Vilka frågor är viktigast för den finansiella sektorn just nu?



Catrin Fransson,
vd Svensk
Exportkredit

– Tillväxten. För min del som jobbar med exportfinansiering är det att svenska företag får tillgång till finansiering, även mindre företag och även på svåra marknader. Sedan tror jag att vi alla vill ha klarhet i regelverksfrågor.



Marie Lüning,
jurist på SEB

– Att få en mer harmoniserad regelverksflora. Idag är det alldeles för spretigt. De senaste årens regler från EU är både överlappande och krockar med varandra. Så det är svårt för den finansiella sektorn att leva upp till allting på ett riktigt bra sätt.



Riksbanken kräver mer uppgifter

2017 vill Riksbanken börja kräva in betydligt mer detaljerade uppgifter om lån och värdepapper från bankerna. Upp till 125 uppgifter om varje enskilt lån ska rapporteras, varav de flesta varje månad. Bankföreningen är kritisk till det mycket omfattande rapporteringskravet.

■ Riksbanken avser att införa en kreditdatabas och en värdepappersdatabas i Sverige, och startade i oktober ett projekt, där även bankerna ingår i referensgrupperna, för att hitta formen för rapporteringen. I projektet går databaserna under namnen Krita och Vinn.

Uppgifterna till databaserna ska samlas in av SCB och delas med Finansinspektionen. Den statistik och tillsynsrapportering som banker och andra finansiella institut skickar in till tillsynsmyndigheterna idag bygger framförallt på aggregerade uppgifter, till exempel krediter summerade enligt olika säkerheter. Med Vinn och Krita ska i stället uppgifter om underliggande krediter och värdepapper tas in på månads- eller kvartalsbasis.

Till Krita ska alla företagslån rapporteras lån för lån. För varje lån ska dessutom en mängd uppgifter, så kallade attribut, anges. Det kan bli upp till 125 attribut per lån: förfallotid, räntetyp, amortering, förfallna betalningar, villkorsändringar, reserveringar, avskrivningar, borgen, säkerheter, defaultstatus bland annat. Uppgifter som låntagarens bolagsnamn, organisationsnummer, adress och företagsform kommer att samlas in från olika företagsregister både för svenska bolag och för bolag i EU-länder som deltar i ECB:s utbyte av låntagarinformation. När det gäller utländska bolag utanför EU måste dock bankerna skicka in uppgifterna. Bankerna ska rapportera månadsvis eller kvartalsvis, beroende på attribut.

Förbättra riskanalysen

Vad är syftet med att ta in den här informationen?

– Att förbättra vår riskanalys både för penningpolitiken och stabilitetsbedömningen, som är Riksbankens uppgifter. Vi kommer att kunna svara på frågor som vi inte kan svara på idag, exempelvis hur stor utlåningen är till små och medelstora företag. Statistiken vi har idag är inte nedbruten på det viset så man kan se det, säger Jyry Hokkanen, statistikchef på Riksbanken.

– När vi hade finanskris 2008-2009 var det en stor diskussion hur småföretagens kreditförsörjning såg ut. Det fanns problem både i USA och Europa och en rädsla att det fanns risker i det finansiella syste-

met. Det fanns många anekdoter: 'storföretagen klarar sig, de kan låna upp själva, men småföretagen är beroende av den lokala banken'. Det gjordes enkätundersökningar och folk var ute och sa att det var svårt för småföretagen att låna. Men enkäter är en sak. Vi hade inte fakta på bordet. Med de här uppgifterna kommer vi att kunna svara på de här frågorna.

Målet är att täcka in upp till motsvarande 95 procent av företagskrediterna i databasen. För att uppfylla täckningsgraden räcker det med att ca 20 av Sveriges 140 monetära finansiella institut rapporterar till Krita.

Kreditdatabasen ska enbart innehålla uppgifter om krediter till företag. Enligt den lag som reglerar kreditdatabasen får SCB inte samla in uppgifter om hushållens lån på samma detaljerade sätt.

Ersätter bankernas rapportering till Krita den rapportering som bankerna gör idag på aggregerad nivå?

– Vi hoppas att det ska vara möjligt på sikt, när vi får en bra överensstämmelse mellan det aggregerade och Krita. Vi kommer att försöka, men jag kan inte lova när det kommer att hända. Jag förstår att det är kostsamt för företagen att rapportera.

Parallellt med införandet av kreditdatabasen Krita utvecklar ECB via den gemensamma tillsynsmekanismen, SSM, en kreditdatabas för alla banker i eurozonen. ECB:s kreditdatabas kallas AnaCredit och svenska banker med verksamhet i eurozonen blir även tvungna att skicka in uppgifter till AnaCredit. Krita är till stora delar identisk med AnaCredit, eftersom Riksbanken samarbetar med ECB i införandet av kreditdatabasen. Uppgifterna i Krita och Vinn kommer att göras tillgängliga för ECB. Det blir då möjligt att göra analyser på den samlade kredit- och värdepappersstocken i stora delar av EU. Uppgifterna i den europeiska kreditdatabasen ska också ligga till grund för makro-stabilitetsbedömningar i EU.

Som grund är de uppgifter som ska lämnas om varje lån i Sverige identiska med ECB:s kreditdatabas

AnaCredit, men Riksbanken har därutöver valt att införa ett antal egna attribut för de ingående lånen. Bland annat är det uppgifter om låntagarens rating, olika resultat- och balansuppgifter, eget kapital och räntebindningstid.

Värdepappersdatabasen Vinn

I värdepappersdatabasen Vinn samlas de svenska placerarnas värdepappersinnehav in. De monetära finansiella instituten (banker och kreditmarknadsinstitut) står för knappt 10 procent av de samlade svenska innehaven. Andra sektorer med stora värdepappersinnehav är försäkringsföretag, pensionsinstitut, fonder, icke-finansiella företag, offentlig sektor och hushåll. Exempel på värdepapper är aktier och obligationer.

I stil med lånen i Krita ska värdepappren rapporteras värdepapper för värdepapper per enskild innehavare. Hushållens värdepappersinnehav ska dock samlas in aggregerat. Insamlingen av uppgifter till Vinn ska inte bara ske genom rapportering, utan myndigheterna ska också köpa in uppgifter. För värdepapper med ISIN-kod behöver instituten inte skicka in så många uppgifter kring själva värdepappret, eftersom myndigheterna själva kan plocka fram en hel del om värdepappret med hjälp av ISIN-koden. Om det saknas ISIN-kod måste banken dock skicka in flera uppgifter, till exempel valuta, värdepapperstyp, emissionsdag och förfallodag.

Inrapportering till Vinn ska vara månadsvis och på 9:e bankdagen efter rapportperiodens slut. Uppgifterna i databasen kommer att ersätta flera av bankernas befintliga månadsrapporter till Riksbanken där värdepappersspecifikationer ska anges.

På samma sätt som för Krita så anser myndigheterna att det räcker med att upp till 95 procent av de monetära finansinstitutens samlade värdepappersinnehav täcks av databasen. Det innebär att 20-30 banker och kreditmarknadsinstitut skulle behöva rapportera till Vinn.

– Bankföreningen är kritisk till det gigantiska statistikinhämtande som Riksbanken planerar. Nyttan

av hela projektet kan ifrågasättas, speciellt om man tar hänsyn till de stora kostnader det innebär för de institut som ska rapportera. Det är inte enbart en omfattande teknisk rapporteringslösning som måste byggas upp inom respektive bank, utan även genomgripande processändringar måste göras för hur man arbetar med att ta fram informationen, säger Johan Hansing, chefsekonom på Bankföreningen.

Tidplan för införande av databaserna

April 2015: Riksbanken tog beslut om att införa en kredit- och värdepappersdatabas

Oktober 2015: projektet att införa databaserna startade. Referensgrupper har bildats där Riksbanken, SCB, Finansinspektionen ingår. Även Bankföreningen är delaktig i referensgruppernas arbete. Remissarbete med föreskrifter och en konsekvensutredning pågår parallellt med projektet.

Sommar 2016: arbetet med Vinn klart

September 2016: arbetet med Krita klart

Sommar 2017: bankerna ska börja rapportera till Vinn

Höst 2017: bankerna ska börja rapportera till Krita



Bolånedirektivet omvandlas till svensk lag

■ I regeringskansliet pågår arbetet med att implementera bolånedirektivet baserat på Bolåneutredningens förslag. Bankföreningen har återkommande kontakter med departementet och har lämnat kompletterande synpunkter när det gäller bland annat transparens, betänketid, räntesättning, rådgivning, lån i utländsk valuta, värdepapperisering och EU-faktabladet som ska ges till kunder. Lagförslag kan väntas under första halvåret 2016.



God Jul och Gott Nytt år
önskar vi på Bankföreningen

Pris för Finanskoalitionens arbete mot barn- sexhandel

Det arbete som bankerna och övriga deltagare i Finanskoalitionen gör för att bekämpa barnsexhandel har lett till att antalet kommersiella internetsidor med övergreppsmaterial på barn har minskat betydligt. Finanskoalitionen får nu pris för sina insatser.

■ Finanskoalitionen mot barnsexhandel har vunnit första pris i den svenska deltävlingen i European Crime Prevention Award för brottsförebyggande insatser. Priset delades ut av justitie- och migrationsminister Morgan Johansson vid en ceremoni på BRÅ den 22 oktober till koalitionen ordförande, förre finansmarknadsministern Mats Odell.

Finanskoalitionen mot barnsexhandel är ett nätverk av banker, betalningsförmedlare, den ideella organisationen ECPAT samt polisen. Bankerna har sedan 2008 arbetat med att förhindra att traditionella betal-tjänster används för köp och försäljning av övergreppsbilder på barn.

Den 20 november fick koalitionen möjlighet att träffa Finansmarknadsminister Per Bolund för att berätta om priset och koalitionen verksamhet.

Den svenska juryns motivering:

”Finanskoalitionen mot barnsexhandel har identifierat den del i brottskedjan som just de kan påverka och genom samarbetet möjliggjort tillvägagångssätt för att förebygga denna typ av grova brott. Initiativet har sin styrka i samarbetet, som också ger en grund för framtida gemensamma insatser i takt med brottslighetens utveckling. Jury vill särskilt framhålla värdet av aktörernas ansvarstagande i det brottsförebyggande arbetet samt den konkreta och framåtsyftande ansatsen.”

I den europeiska finalen som äger rum i Luxemburg den 17-18 december, är 18 andra länder med förutom Sverige.